

**Підзвіринецький заклад загальної середньої освіти Комарнівської міської ради
Львівського району Львівської області**

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради
(протокол № 2 від 04 вересня 2026 року)

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Підзвіринецького ЗЗСО І-ІІІ ст.
від 04 вересня 2026 року №

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ 5–9 КЛАСІВ**

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

(УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

5–9 класи

Критерії розроблено з урахуванням вимог Державного стандарту базової середньої освіти, наказу МОН України від 04.05.2026 № 722, наказу МОН України від 14.08.2026 № 1427 та інструктивно-методичних рекомендацій щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у 2026/2027 навчальному році.

Бал	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Рівень самостійності	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
1	Розпізнає окремі елементи художнього твору лише за допомогою вчителя. Має фрагментарні уявлення про зміст твору, персонажів, окремі літературні поняття.	Відтворює окремі факти про твір або письменника лише за зразком чи прямою вказівкою. Не встановлює зв'язків між подіями, персонажами та художніми деталями.	Потребує постійної допомоги, покрокового супроводу й підказок. Не може самостійно опрацювати художній текст і сформулювати читацьку відповідь.	Вступає в обговорення лише після спонукання. Відповідає окремими словами або короткими фразами, не обґрунтовує власної думки.	Окремі читацькі вміння виявляє інколи й лише за значної допомоги.
2	Розпізнає окремих персонажів, події, факти з художнього твору, частково відтворює його зміст. Розрізняє деякі літературознавчі поняття за зразком.	Відтворює нескладну інформацію про твір, визначає окремі події або риси персонажа за запитаннями. Виконує прості завдання за готовим алгоритмом.	Працює за детальною інструкцією, постійно потребує допомоги вчителя. Самостійно відповісти на запитання до тексту може лише частково.	Реагує на прості запитання, висловлює елементарне враження від прочитаного. Бере участь у короткому обговоренні за підтримки вчителя.	Уміння виявляє зрідка й переважно під час роботи з добре знайомим матеріалом.
3	Відтворює основні факти змісту прочитаного, розпізнає персонажів, окремі події, художні деталі. Визначає деякі літературні поняття за алгоритмом.	Виконує нескладні завдання за зразком: визначає окремі елементи сюжету, називає персонажів, знаходить у тексті потрібну інформацію.	Працює за запропонованим алгоритмом, але потребує допомоги для формулювання висновку або уточнення відповіді.	Відповідає на прості запитання за змістом твору, висловлює коротке читацьке враження з опорою на запитання чи план.	Окремі читацькі вміння виявляє ситуативно, переважно під час роботи з опрацьованим текстом.
4	Розуміє основний зміст художнього твору, визначає очевидні зв'язки між подіями та персонажами, розпізнає окремі художні засоби й жанрові ознаки.	Виконує типові завдання: визначає тему твору, послідовність подій, основні риси персонажів, знаходить у тексті приклади для підтвердження відповіді.	Працює переважно за алгоритмом, частково контролює власну діяльність, потребує допомоги під час аналізу складніших елементів твору.	Формулює прості висловлення про прочитане, відповідає по суті запитань, може назвати своє ставлення до персонажа чи події без достатнього обґрунтування.	Виявляє читацькі вміння час від часу, переважно під час виконання знайомих типових завдань.

5	Розуміє зміст художнього твору, визначає тему, окремі проблеми, характеризує персонажів за заданими ознаками, розпізнає жанрові особливості та окремі художні засоби.	Виконує типові завдання, знаходить потрібні фрагменти тексту, добирає цитати або приклади для характеристики персонажа, визначення проблематики чи підтвердження власної думки.	Переважає працює самостійно за відомим алгоритмом, але потребує допомоги під час зміни умови або ускладнення завдання.	Висловлює власне читацьке враження, бере участь у короткому обговоренні, може пояснити окреме ставлення до героя чи події з опорою на текст.	Уміння виявляє періодично й достатньо впевнено під час роботи з опрацьованими творами.
6	Розуміє та пояснює основний зміст художнього твору, визначає тему, ідею, проблематику, встановлює прості причинно-наслідкові зв'язки, характеризує персонажів, розпізнає основні художні засоби та жанрові ознаки.	Самостійно виконує основну частину типових завдань, аналізує епізоди, добирає текстові докази, визначає роль окремих художніх деталей, застосовує літературознавчі поняття.	Працює самостійно в стандартних ситуаціях, здійснює елементарний самоконтроль, звертається по допомогу у разі потреби.	Послідовно висловлює власну думку про твір, персонажів та події, може коротко її обґрунтувати текстовими прикладами, бере участь у діалозі.	Уміння виявляє регулярно під час роботи з типовими художніми текстами, але не завжди переносить їх на новий матеріал.
7	Аналізує художній твір, встановлює зв'язки між темою, ідеєю, проблематикою, образами та подіями, пояснює роль художніх деталей і засобів, порівнює персонажів за визначеними критеріями.	Самостійно виконує типові та ускладнені завдання, добирає текстові докази, аналізує епізоди, характеризує образи, пояснює значення художніх засобів, застосовує літературознавчу термінологію.	Діє переважно самостійно, контролює правильність виконання, самостійно коригує неточності у власному аналізі.	Аргументовано висловлює думку про художній твір, підтримує дискусію, ставить доречні запитання, реагує на думки інших, обстоює власне читацьке судження.	Читацькі вміння виявляє регулярно й достатньо стабільно, зокрема під час ускладнення завдань.
8	Аналізує та інтерпретує художній твір, порівнює образи, мотиви й проблеми, пояснює взаємозв'язок змісту та форми, визначає роль художніх засобів, жанрових і композиційних особливостей.	Виконує різноманітні літературознавчі завдання, самостійно добирає спосіб аналізу, використовує цитати й текстові докази, зіставляє твори або їхні елементи, формулює обґрунтовані висновки.	Самостійно планує послідовність роботи з текстом, здійснює самоконтроль, коригує власну інтерпретацію після перевірки доказів.	Будує логічне й аргументоване висловлення, бере участь у дискусії або полілозі, зіставляє власну інтерпретацію з позиціями інших, коректно відстоює думку.	Уміння виявляє постійно в типових і більшості змінених ситуацій, стабільно застосовує їх під час роботи з різними художніми текстами.
9	Глибоко аналізує та інтерпретує художній твір, встановлює взаємозв'язки між його змістом, формою, образною системою, композицією, жанром і контекстом, робить обґрунтовані висновки.	Самостійно розв'язує різноманітні завдання, добирає переконливі текстові докази, порівнює твори, образи, мотиви й художні рішення, оцінює вчинки персонажів та авторську позицію.	Повністю самостійно організовує роботу з художнім текстом, контролює процес і результат, виявляє суперечності у власній інтерпретації та виправляє їх.	Вільно й логічно висловлюється про прочитане, аргументує власну інтерпретацію, бере активну участь у дискусії, враховує й оцінює позиції інших учасників.	Читацькі вміння виявляє систематично та стабільно, переносить їх на різні художні твори й навчальні ситуації.

10	Аналізує, узагальнює та оцінює художні явища, виявляє закономірності, інтерпретує твір з урахуванням його жанрової, композиційної, образної та стильової специфіки, встановлює зв'язки з культурним, історичним і суспільним контекстом.	Самостійно розв'язує складні літературознавчі завдання, обґрунтовує вибір способу аналізу, критично оцінює інтерпретації, зіставляє різні погляди, створює розгорнуті аргументовані висловлення про твір.	Самостійно визначає мету й стратегію роботи, планує аналіз, добирає необхідні текстові докази, здійснює рефлексію та вдосконалює власну інтерпретацію.	Переконливо аргументує читацьку позицію, гнучко взаємодіє в дискусії, ставить проблемні запитання, коректно спростовує або доповнює аргументи інших.	Уміння виявляє систематично, переносить їх на нові художні тексти, проблеми та нестандартні навчальні ситуації.
11	Самостійно досліджує художній твір, аналізує, синтезує та оцінює інформацію, встановлює складні взаємозв'язки між текстом і контекстом, формулює самостійні обґрунтовані інтерпретаційні висновки.	Успішно виконує складні та нестандартні завдання, самостійно визначає стратегію літературознавчого аналізу, зіставляє різні інтерпретації, критично оцінює аргументи, створює самостійні дослідницькі або творчі роботи.	Повністю самостійно організовує читацьку й навчальну діяльність, прогнозує результат, контролює процес, самостійно виявляє труднощі та визначає способи їх подолання.	Веде змістовну аргументовану дискусію, переконливо обстоює власну інтерпретацію, враховує позиції інших, ставить проблемні запитання та конструктивно розвиває спільне обговорення.	Уміння виявляє стабільно й системно, переносить їх на різні твори, авторів, жанри, проблеми та види читацької діяльності.
12	Самостійно й творчо досліджує художній твір, синтезує різні способи його прочитання, критично оцінює інтерпретації, виявляє складні смислові зв'язки, формулює оригінальні та переконливо аргументовані висновки.	Виконує складні, нестандартні й творчі завдання, самостійно визначає стратегію інтерпретації, критично оцінює власний і чужий аналіз, створює оригінальні дослідницькі, інтерпретаційні та творчі роботи.	Повністю самостійно планує, організовує, контролює й оцінює власну читацьку діяльність, самостійно визначає способи поглиблення та вдосконалення власної інтерпретації.	Майстерно веде аргументовану дискусію, гнучко й творчо взаємодіє з іншими, переконливо обстоює інтерпретацію, конструктивно працює з альтернативними позиціями, створює змістовні усні та письмові висловлення про літературний твір.	Читацькі, аналітичні, інтерпретаційні та комунікативні вміння виявляє системно, стабільно й упевнено в різноманітних, нових і нестандартних ситуаціях; самостійно переносить їх на нові тексти та контексти.

Під час оцінювання доцільно комплексно враховувати, наскільки учень/учениця:

№ Предметний орієнтир

Що враховується під час оцінювання

1 Читацька компетентність	Розуміє зміст художнього твору, читає та осмислює текст, визначає ключові події, образи, проблеми й авторські акценти.
2 Знання літературного матеріалу	Знає авторів, назви творів, жанри, основні факти літературного процесу, розуміє місце твору в культурному та історичному контексті.
3 Розуміння змісту та форми твору	Визначає тему, ідею, проблематику, сюжет, композицію, систему образів; розуміє взаємозв'язок змісту та художньої форми.
4 Аналіз художнього тексту	Уміє аналізувати епізоди, образи персонажів, авторську позицію, художні деталі, символи та особливості побудови

№	Предметний орієнтир	Що враховується під час оцінювання
		твору.
5	Інтерпретація твору	Формулює власне розуміння художнього твору, пропонує обґрунтовану інтерпретацію, враховує можливість різних читацьких трактувань.
6	Літературознавчі знання	Розуміє та правильно використовує поняття: жанр, сюжет, композиція, образ, художній засіб, тема, ідея, проблематика, стиль тощо.
7	Робота з текстом	Знаходить необхідну інформацію в художньому творі, добирає текстові докази, аналізує художні деталі та використовує їх для підтвердження власних висновків.
8	Порівняльний аналіз	Порівнює твори, персонажів, теми, проблеми та художні засоби; встановлює спільне й відмінне між літературними явищами різних авторів, країн та епох.
9	Культурно-історичний контекст	Розуміє зв'язок літератури з історією, культурою, мистецтвом і суспільством; пояснює вплив епохи на творчість письменника та художній твір.
10	Критичне мислення	Аналізує різні погляди на твір, оцінює аргументи, ставить проблемні запитання, формує власні обґрунтовані судження.
11	Аргументоване висловлення	Чітко формулює власну читацьку позицію, аргументує її прикладами з тексту, послідовно будує усне й письмове висловлення.
12	Комунікація та взаємодія	Бере участь у дискусіях, діалогах, дебатах, групових та парних формах роботи; слухає думки інших і коректно реагує на альтернативні інтерпретації.
13	Творча діяльність	Створює власні творчі роботи за мотивами літературних творів: есе, відгуки, характеристики, інтерпретації, презентації, творчі проекти та інші продукти.
14	Самостійність у навчанні	Самостійно читає твори, добирає додаткову інформацію, планує роботу, визначає способи виконання завдань, перевіряє та вдосконалює власний результат.
15	Ціннісне осмислення літератури	Усвідомлює гуманістичні цінності творів, осмислює проблеми добра і зла, свободи, відповідальності, гідності, любові, дружби, морального вибору та інших загальнолюдських цінностей.
16	Емоційно-ціннісне ставлення	Виявляє особисте ставлення до прочитаного, співпереживає персонажам, оцінює їхні вчинки, співвідносить проблематику твору із власним життєвим і читацьким досвідом.
17	Міжпредметні та міжкультурні зв'язки	Встановлює зв'язки літератури з історією, мистецтвом, музикою, культурою, мовами та іншими освітніми галузями; розуміє різноманітність культурних традицій.
18	Застосування знань у нових ситуаціях	Творчо переносить набуті літературні знання та читацький досвід на нові тексти, проблемні питання й нестандартні навчальні ситуації.

Під час оцінювання важливо враховувати не лише **знання змісту твору**, а й те, наскільки учень/учениця **розуміє, аналізує, інтерпретує, аргументує, порівнює, оцінює та творчо застосовує** набуті знання, а також виявляє **самостійність, читацьку активність і ціннісне ставлення до літератури**.